

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN – THÔNG TIN

TÌM HIỂU NĂNG LỰC TRA CỨU TIN CỦA
SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI

GIẢNG VIÊN HƯỚNG DẪN : TH.S TRƯƠNG ĐẠI LƯỢNG
SINH VIÊN : NGUYỄN NGỌC NAM
LỚP : TT1
MÃ SỐ SINH VIÊN : TT1.027

HÀ NỘI - 2015

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian nghiên cứu về tra cứu tin và các vấn đề liên quan, với sự giúp đỡ tận tình của thầy cô và trung tâm thông tin thư viện Đại học Văn Hóa Hà Nội, em đã hoàn thành khóa luận với đề tài: “*Tìm hiểu năng lực tra cứu tin của sinh viên Trường Đại học Văn hóa Hà Nội*”

Trước hết, em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến giảng viên, Thạc sỹ Trương Đại Lượng, người đã hướng dẫn tận tình trong suốt quá trình làm khóa luận. Em xin cảm ơn các thầy cô trong khoa Thư viện Thông tin, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã trang bị những kiến thức bổ ích cho em trong suốt 4 năm học. Cảm ơn trung tâm thông tin thư viện trường Đại học Văn Hóa Hà Nội đã tạo điều kiện để khóa luận tốt nghiệp của em được hoàn thành.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, song khóa luận cũng còn nhiều thiếu sót, em rất mong nhận được sự quan tâm và góp ý chân thành của thầy cô và các bạn để khóa luận hoàn thiện hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, 10/5/2015

Sinh viên

Nguyễn Ngọc Nam

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN.....	2
DANH MỤC BẢNG CHỮ VIẾT TẮT	5
DANH MỤC BẢNG.....	6
MỞ ĐẦU	7
Chương 1: NĂNG LỰC TRA CỨU TIN VỚI SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI.....	11
1.1. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ TRA CỨU TIN VÀ NĂNG LỰC TRA CỨU TIN	11
1.1.1. Khái niệm tra cứu tin và năng lực tra cứu tin	11
1.1.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến năng lực tra cứu tin.....	13
1.2. KHÁI QUÁT VỀ ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI VÀ ĐẶC ĐIỂM SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI.....	14
1.2.1. Khái quát về Đại học Văn Hóa Hà Nội	14
1.2.2. Đặc điểm sinh viên trường đại học văn hóa Hà Nội	19
1.3. VAI TRÒ CỦA TRA CỨU TIN VỚI SINH VIÊN ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI.....	23
1.3.1. Khai thác nguồn thông tin một cách hiệu quả.....	23
1.3.2. Phát triển khả năng tự học.....	24
1.3.3. Nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học	26
Chương 2: THỰC TRẠNG NĂNG LỰC TRA CỨU TIN CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI.....	28
2.1. NĂNG LỰC ĐỊNH HƯỚNG ĐẾN NGUỒN TIN	28
2.1.1. Nguồn tin trong thư viện.....	28
2.1.2. Nguồn tin ngoài thư viện	30
2.2. HIỂU BIẾT VỀ CÔNG CỤ TRA CỨU.....	34
2.2.1. OPAC	34
2.2.2. CSDL	39
2.2.3. Máy tìm tin	41
2.3. KỸ NĂNG TRA CỨU THÔNG TIN	45
2.3.1. Xác định nhu cầu tin	46

2.3.2. Xây dựng chiến lược tìm tin.....	50
2.3.3. Thực hiện tìm kiếm.....	55
2.3.4. Đánh giá kết quả tìm.....	57
2.4. THỰC TRẠNG CÁC YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN NĂNG LỰC TRA CỨU TIN CỦA SINH VIÊN ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI.....	61
2.4.1. Nguồn tin và tổ chức bộ máy tra cứu	61
2.4.2. Công tác đào tạo người dùng tin của thư viện	66
Chương 3: NHẬN XÉT VÀ KIẾN NGHỊ CÁC GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC TRA CỨU TIN.....	69
CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI.....	69
3.1. NHẬN XÉT	69
3.1.1. Về khả năng tra cứu thông tin của sinh viên.....	69
3.1.2. Về công tác đào NDT tại thư viện.....	71
3.2. KIẾN NGHỊ	73
3.2.1. Nâng cao chất lượng đào tạo công tác đào tạo NDT.....	73
3.2.2. Phát triển kỹ năng tra cứu thông tin	74
3.2.3. Nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ	76
KẾT LUẬN.....	77
TÀI LIỆU THAM KHẢO	78
MỤC LỤC PHỤ LỤC	II

MỞ ĐẦU

1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và truyền thông đã và đang làm cho thế giới thay đổi nhanh chóng từ “xã hội công nghiệp” sang “xã hội thông tin” và “nền kinh tế tri thức”. Sự thay đổi này đã dẫn tới hiện tượng bùng nổ thông tin. Nhiều nguồn tin được phổ biến ở các dạng thức khác nhau và thông qua nhiều kênh khác nhau, nhiều công cụ thông tin được phát triển gần đây để hỗ trợ con người trong việc kiểm soát và tìm kiếm thông tin.

Với sự phát triển của khoa học kỹ thuật, kinh tế, văn hóa, xã hội, vai trò của thư viện trong đời sống ngày càng được khẳng định. Thư viện đảm bảo rằng những nguồn thông tin mà họ cung cấp sẽ phục vụ tốt và đem lại lợi ích thiết thực cho bạn đọc. Công nghệ không ngừng phát triển, đặc biệt là công nghệ thông tin đã thâm nhập vào mọi lĩnh vực của đời sống xã hội trong đó có ngành thư viện thông tin. Thông tin trong xã hội ngày càng nhiều và càng trở nên đa dạng và phong phú về nội dung và hình thức. Nhiều loại hình tài liệu mới xuất hiện như: sách, báo điện tử, CD, CD – ROM, microfilm, thông tin được truyền tải trên Internet.

Sự xuất hiện của Internet đã đem lại những lợi ích to lớn cho người sử dụng. Internet giúp chúng ta truy cập và phổ biến thông tin một cách nhanh chóng. Tuy nhiên trên mạng Internet lại chứa đựng khối lượng thông tin khổng lồ mà con người khó có thể kiểm soát hết được, trong đó có những thông tin đáp ứng nhu cầu cuộc sống, học tập và công việc, giúp hoàn thiện nhân cách con người, bên cạnh đó có những thông tin làm phương hại đến thuần phong mỹ tục, đến các giá trị đạo đức và giá trị xã hội của cộng đồng.

Ngày nay, với sự trợ giúp của các phương tiện thông tin và truyền thông hiện đại, với những ưu điểm nổi trội do công nghệ mới đem lại, con

người có khả năng truy cập thông tin mọi lúc và mọi nơi. Tuy nhiên không phải bất cứ ai cũng có khả năng truy cập tới thông tin mình cần một cách nhanh chóng và chính xác vì sự hiểu biết của con người có giới hạn. Vì vậy, cần phải có kỹ năng căn bản để tra cứu và tiếp cận được thông tin mà mình cần một cách nhanh chóng mà không cần mất quá nhiều thời gian và công sức.

Trường Đại học Văn hoá Hà Nội (ĐHVH HN) là một trong những trường Đại học lớn nhất của Bộ Văn hoá – Thể thao và Du lịch. Trải qua 55 năm hình thành và phát triển, trường đã đào tạo được hàng chục nghìn cán bộ văn hoá hiện đang công tác trên khắp mọi miền đất nước.

Với những ý nghĩa đó, em đã chọn đề tài ***“Tìm hiểu năng lực tra cứu tin của sinh viên Trường Đại học Văn hóa Hà Nội”*** làm khóa luận của mình với hy vọng sẽ tìm ra giải pháp để nâng cao khả năng tra cứu của sinh viên giúp họ làm chủ kho tàng kiến thức rộng lớn này.

2. MỤC ĐÍCH VÀ NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU

2.1. Mục đích nghiên cứu: Đề xuất các giải pháp nâng cao năng lực tra cứu tin cho sinh viên Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- + Hệ thống hóa các vấn đề lý luận về tra cứu tin và năng lực tra cứu tin;
- + Tìm hiểu đặc điểm sinh viên Trường Đại học Văn hóa Hà Nội;
- + Khảo sát thực trạng năng lực tra cứu tin của sinh viên Trường Đại học Văn hóa Hà Nội;

+ Đánh giá thực trạng năng lực tra cứu tin của sinh viên trong trường.

+ Đề xuất các giải pháp để nâng cao năng lực tra cứu tin của sinh viên trong trường.

3. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU

Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu: Năng lực tra cứu tin của sinh viên

3.2. Phạm vi nghiên cứu: Năng lực tra cứu tin của sinh viên Trường Đại học Văn hóa Hà Nội trong thời điểm hiện tại.

4. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Để đạt được kết quả sát thực và tốt nhất, bài nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau:

Phương pháp điều tra xã hội học. Do số lượng sinh viên trong khá lớn nên tác giả chỉ chọn mẫu nghiên cứu đại diện ngẫu nhiên với số lượng là 200 sinh viên.

- Phương pháp nghiên cứu nội dung tài liệu
- Phương pháp thu thập, phân tích, so sánh dữ liệu
- Phương pháp phỏng vấn và trao đổi với cán bộ và sinh viên trong trường.

5. BỐ CỤC CỦA KHÓA LUẬN

Ngoài phần lời nói đầu, kết luận, phụ lục, tài liệu tham khảo, phụ lục, nội dung chính của Luận văn được chia làm 03 chương:

Chương 1: Năng lực tra cứu tin với sinh viên trường Đại học Văn hóa Hà Nội

Chương 2: Thực trạng năng lực tra cứu tin của sinh viên Trường Đại học Văn hóa Hà Nội

Chương 3: Nhận xét và kiến nghị các giải pháp nâng cao năng lực tra cứu tin cho sinh viên trường Đại học Văn Hóa Hà Nội

Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong quá trình thực hiện đề tài song do hạn chế về năng lực và thời gian nên đề tài không tránh khỏi những khiếm khuyết. Vì vậy, em rất mong nhận được sự góp ý, chỉ bảo của các thầy cô, cùng toàn thể cán bộ hiện đang công tác tại Thư viện Trường Đại học Văn hóa Hà Nội để đề tài của em được hoàn thiện hơn.

Qua đây, em xin gửi lời cảm ơn sâu sắc nhất tới thầy giáo hướng dẫn Trương Đại Lượng, các thầy cô trong khoa, cùng cán bộ thư viện Trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã nhiệt tình giúp đỡ em trong thời gian hoàn thành bài khóa luận này.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tài liệu tiếng Việt

1. Đoàn Phan Tân, Thông tin học: Giáo trình dành cho sinh viên ngành thông tin – thư viện và quản trị thông tin. –H.: Đại học Quốc gia Hà Nội. -385tr.
2. Nghiêm Xuân Huy, Đánh giá thông tin trên Internet truy cập tại <http://vietnamlib.net>
3. Nghiêm Xuân Huy, Kiến thức thông tin với giáo dục Đại học//ngành thông tin – thư viện trong xã hội thông tin : kỷ yếu hội thảo khoa học. –H. : Khoa thông tin thư viện ĐHKHXH&NV. ĐHQGHN,2006. -tr135-144.
4. Phan Huy Quế, Đào tạo huấn luyện NDT trong bối cảnh hoạt động thông tin thư viện hiện nay// Tạp chí thông tin tư liệu. -1998. Số 3. – tr.10-12.
5. Trần Thị Bích Hồng, Cao Minh Kiểm. Tra cứu thông tin trong hoạt động thư viện – thông tin: Giáo trình dùng cho sinh viên đại học và cao đẳng ngành thư viện – thông tin. –H.: Đại học Quốc gia Hà Nội. -292tr.
6. Vũ Hải Yến, Nghiên cứu nhu cầu tin của sinh viên trường ĐHBK Hà Nội. –H.: Đại học Văn hóa Hà Nội, 2004. -66tr.

Tài liệu tiếng anh

1. Bawden, D. (2001). Information and digital literacies: a review of concepts. Journal of Documentation, 218-260.
2. Jane Bivks and Fiona Hunt, Hands on information literacy activities.

3. Nancy Pickering Thomas. Information literacy and information skills instruction